

Kurban Bayramı

Şimdi Kurban Bayramı. Çok kişi için Kurban Bayramı kim bilir ne gibi anılar ve duygular uyandırıyor. Belki kalkıp iyi giysiler giyinip annenizin babanızın ellerini öptüğünüz anlar aklınıza geliyor. Kimi dedelerini kimi teyzelerini hatırlıyor. Köyünüz var mı? Orada mı Kurban Bayramı'nı kutladınız? Yoksa şehirde mi olurdunuz? Belki babanızla ve amcanızla pazara gidip bir koyun seçtiğinizi anımsıyorsunuz. Babanızla pazarcının anlaşmaları zaman büyük hararetle nasıl el sıkıştıklarını...

Kurban Bayramı aile anılarını canlandırıyor. Bazen sadece bayramlarda birkaç akrabayı görürdünüz, uzakta oturan bir kuzeninizi, köyde yaşayan yaşlı çok ilerlemiş bir nineyi. Belki yeni torunlar vardı ailenizde. Yanaklarınızı mıncıklardınız ve fotoğraf çekerdiniz. Gülerdiniz. Kucaklardınız. Severdiniz. Anılar.

Misafirler ve komşular da gelirdi. Selamlaşırınız ve "İyi bayramlar" derdiniz.

Kurban kesilirdi. Kuzuyu yüzmek ve etleri hazırlamak büyük bir iş olurdu. Bütün gün boyunca keserdiniz, pişirirdiniz. Anılar.

Benim için her sene biz kayınpederimizdeydik. Kayınpederim, yani babam, her sene iki koç kestirirdi. Onunla ben pazara giderdim. Pazar çok kalabalık olurdu, neredeyse geçecek bir yer kalmaz olurdu. Orada, birkaç kişi boğayı kamyonu bindirmeye çalışırlardı. Babam aktif, yani dolaşan hayvanları seçerdi. Koçları yeğeninin kamyonetine bindirip bağlardık. Ondan sonra kesim yerine giderdik.

Kesim yeri ilk yıllarda pek müsait olmazdı, sonradan düzeltmişler. Kanal, vinçler var artık. Bol bol da su. Her zaman hayvanları düşünürdüm. Korkmaya başlardı. Ne olacağını bir şekilde bilirlerdi. Bakardım, ölümlerine nasıl giderlerdi. Kendi ölümümü düşünürdüm. Ben nasıl gideceğim?

Kurban kesmek ne demek? Anlamı nedir?

Kurban kesmek, neredeyse dünya kadar yaşlı bir tören. Adem ve Havva, günah işledikleri zaman, çıplak olduklarını anladılar. Kendilerine giysi olarak incir yapraklarını diktiler. Ancak Rab onlarla yüzleştiği zaman başka giysi verdi.

Yaratılış 3:21 RAB Tanrı Adem'le karısı için deriden giysiler yaptı, onları giydirdi.

Peki Rab neden bunu yaptı? Kutsal Yazılar nedenini anlatmıyor. İncir yaprakları yetmez miydi? Yoksa daha derin bir anlam mı taşıdı? Kesin olarak bilmiyoruz ama bu noktaya kadar evrende ölüm henüz olmamıştı. İlk kurban kesen, Rabb'in kendisiydi. Pamuktan veya yünden bir şey vermedi Rab. Neden bir deri? Hayat Veren, neden bir hayvanın hayatını aldı bu iş için? Ders mi vardı içinde?

Adem ve Havva'nın iki oğlu vardı ilk olarak. Habil ve Kabil olarak tanınırlar Türkçede. Kutsal Kitap çevirisinde onlar Kayin ve Habil olarak yer alıyorlar.

Yaratılış 4:1-8 Adem karısı Havva ile yattı. Havva hamile kaldı ve Kayin'i doğurdu. "RAB'bin yardımıyla bir oğul dünyaya getirdim" dedi. ² Daha sonra Kayin'in kardeşi Habil'i doğurdu. Habil çoban oldu, Kayin ise çiftçi. ³ Günler geçti. Bir gün Kayin toprağın ürünlerinden RAB'be sunu getirdi. ⁴ Habil de sürüsünde ilk doğan hayvanlardan bazılarını, özellikle de yağlarını getirdi. RAB Habil'i ve sunusunu kabul etti. ⁵ Kayin'le sunusunu ise reddetti. Kayin çok öfkeleni, suratını astı. ⁶ RAB Kayin'e, "Niçin öfkelenedin?" diye sordu, "Niçin surat astın? ⁷ Doğru olanı yaparsan, seni kabul etmez miyim? Ancak doğru olanı yapmazsan, günah kapıda pusuya yatmış, seni bekliyor. Ona

egemen olmalısın.”⁸ Kayın kardeşi Habil’e, “Haydi, tarlaya gidelim” dedi. Tarlada birlikteyken kardeşine saldırıp onu öldürdü.

Anlaşılan, kurban sistemi, çok erkenden bilinen bir işti. Peki Rab, Kayın’ın sunusunu neden kabul etmedi? Çiftçi olarak toprağın ürünlerinden sundu. Habil, çoban olarak ilk doğan hayvanlardan bazılarını sundu. Özellikle de yağlarını getirdi. Burada, sanki Habil, bilinen bir talimatı yerine getiriyormuş gibi davranıyordu. Yani, kendi uydurduğu bir şey değildi. Neden özellikle yağlarını getirdi?

Kutsal Kitap, bu ayetlerde açıklamıyor. Daha ayrıntılı bir yorum buluyoruz İbraniler kitapçığında.

İbraniler 11:4 Habil’in Tanrı’ya Kayın’dan daha iyi bir kurban sunması iman sayesinde oldu. İmanı sayesinde doğru biri olarak Tanrı’nın beğenisini kazandı. Çünkü Tanrı onun sunduğu adakları kabul etti. Nitekim Habil ölmüş olduğu halde, iman sayesinde hâlâ konuşmaktadır.

İlk olarak, kurban sunmasının esasında iman gerek. Ne gibi bir iman? Her ikisi, yani hem Kayın hem de Habil Allah’a inanıyordu. Her ikisi de sunu yaptı. Aralarındaki iman farkı neydi? İmanın hedefi olması gerek. Biri bana, “Ben Allah’a, peygamberlere ve Kutsal Yazılar’a inanıyorum” diyor. Eeee? Kayın onlara inanmadı mı? Var olduklarına inandı. Ancak bu ayetlerde söz edilen iman, o şeylerin var olduklarına olan inanç değildir. Gerçek iman, bundan daha derindir.

Demek ki, doğruluk, sadece kurban kesmekle ya da sunu yapmakla ilgili değildir.

İbrahim, kurban keserdi. Yaratılış 22:2’de, Kutsal Kitap, Allah’ın, İbrahim’e oğlunu bir kurban olarak sunmasını buyurduğunu söylüyor. İlginç şey, özellikle bir yakmalık sunu olarak sunmasını emretti. Yakmalık sunu neydi? Postu hariç, bütün hayvan yakılırdı. Hiçbir parçası yenmezdi.

Anlaşılan, İbrahim yakmalık sununun ne olduğunu bilirdi. Bu olaydan önce adakları keserdi. Peki, anlamı neydi? Yakmalık sunusu israf gibi bir şey değil miydi? Şu an bir koç için ne kadar para istenir? Az para değil, değil mi? Bugünlerde İbrahim gibi kaç kişi bir yakmalık sunu keser? Bir lokma et değil. Hayvanın tümü yakılır. İbrahim gibi yakmalık sunu sunan yoktur.

İsrail’in döneminde, halka kurban talimatları verildiği zaman, kurbanın anlamına daha fazla ışık tutulurdu. Aslında İbrahim ve öncekiler anlamını biliyordu, ancak İsraililer bu bilgiyi büyük çapta Mısır’dayken kaybettiler.

Levililer 4:27-31 “Eğer halktan biri RAB’bin buyruklarından birinde yasak olanı yapar, bilmeden günah işlerse, suçlu sayılır.²⁸ İşlediği günah kendisine açıklanırsa, günahından ötürü sunu olarak kusursuz bir dişi keçi getirmeli.²⁹ Elini günah sunusunun başına koymalı ve yakmalık sunuların kesildiği yerde onu kesmeli.³⁰ Kâhin sununun kanına parmağını batırıp yakmalık sunu sunağının boynuzlarına sürecektir. Artakalan kanı sunağın dibine dökülecektir.³¹ Kişi keçinin bütün yağını, esenlik kurbanında olduğu gibi ayırarak. Kâhin RAB’bi hoşnut eden koku olarak onu sunakta yakacak, kişinin günahını bağışlayacak ve kişi bağışlanacak.

Bu ayetlerde bir kaç şey görüyoruz. İlk olarak değişik sunular vardı. Ayetlerin içinde esenlik kurbanından bahsedildi. Esenlik kurbanı, bir tür şükran sunusuydu.

Diğer tarif edilen sunu ise günah sunusuydu. Doğrudan doğruya bu sunu, günahla ilgiliydi ve günaha kefareti ederd. Hayvanın kanı, sunağın boynuzlarına sürülürdü. Bu ne demektir?

Yeremya 17:1 “Yahuda’nın günahı demir kalemle yazıldı; Yüreklerinin levhaları, Sunaklarının boynuzları üzerine elmas uçlu aletle oyuldu.”

Hayvanın kanı, adağı sunanın günahını tapınağa kaydetti. Yani, günah, kan aracılığıyla tapınağa nakledildi. Yağları ise yakıldı. Yağ, günahı temsil ederdi.

Şimdiye kadar, kurban ile günahın bağlantısını gördük. Adem ve Havva günah işledi. Allah ne söylemişti?

Yaratılış 2:17 Ama iyiyle kötüyü bilme ağacından yeme. Çünkü ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün.

İsrail'in kurban sisteminde günah ile ölümün bağlantısı vardı. Günah işledikleri zaman, kurban gerekiyordu.

Peygamber Hezekiel açıkça bunu gösteriyor.

Hezekiel 18:20 Ölecek olan günah işleyen kişidir. Oğul babasının suçundan sorumlu tutulamaz, baba da oğlunun suçundan sorumlu tutulamaz. Doğru kişi doğruluğunun, kötü kişi kötülüğünün karşılığını alacaktır.

İbrahim'in kestiği her kurban bu gerçeği anlattı. Günahın ücreti ölümdür. Bir dakika. Kimin ölümü gerekiyordu? Günah işleyen mi yoksa bir hayvanın mı? Günah işleyen ölümü gerekiyordu.

İbraniler 10:4 Çünkü boğalarla tekelerin kanı günahları ortadan kaldıramaz.

Peki, bir hayvanın kurbanı kefareti sağlayamazsa, ne gerekiyordu? Hayvanların kurbanları, günahı ortadan kaldıran gerçek kurbanı işaret ederdi. Kurbanın sunulması, sunanın imanını gösterirdi.

Yuhanna 1:29 Yahya ertesi gün İsa'nın kendisine doğru geldiğini görünce şöyle dedi: "İşte, dünyanın günahını ortadan kaldıran Tanrı Kuzusu!"

Adem günah işlediği anda hayatta bir an bile yaşama hakkı kalmadı. Neden o an ölmedi? Bir vekil bulundu. Bir kurban bulundu. Neydi o?

Vahiy 13:8 ...Dünya kurulalı beri boğazlanmış Kuzu...

bulundu. İsa bu dünya olmadan vardı. Bu yüzden bir bakireden doğdu. O bizim için kurban olacaktı. Bu dünyaya geldi ve bizim günahlarımız için çarmıhta öldü. Günah görmeyen İsa mükemmel bir kurban oldu bizim için. Sonsuz yaşam O'ndadır. Allah'ın emrettiği her kurban İsa'yı gösteriyor. Kurbanın manası budur.

Her günahın ücreti sonsuz ölümdür. Sizin günahınız var mı? Elbette, hepimizin var. Biz sonsuz ölümü hak ettik. Peki öyleyse beni, bizi kim kurtarabilir ki? İsa Mesih.

Allah, Kayın'ın kurbanını kabul etmedi, çünkü imanı yoktu. Neye iman etmedi? Allah'ın verdiği günah sunusu olan İsa'ya iman etmedi. Kayın, günahları için kendi kafasına göre sunduğu sununun kabul edileceğini sandı. Ama Rab kabul etmedi. Rab sadece ve sadece günah sunusu olan İsa Mesih'e olan bir iman kabul ederdi.

Buna karşılık Habil, Allah'ın vereceği sunu olan İsa Mesih'e inandı. Habil yağları da getirdi çünkü günahlarından pişman olmuştu, tövbe etmişti.

Günahlarımızın ücretini biz ödeyemeyiz. Bedel sınırsızdır. Allah'ın doğruluğu, bedelin ödenmesini gerektirir. Adalet bunu gerektirir. İsa bu bedeli ödedi bizim için. O'nsuz kurtuluş yoktur. İsa: dünyanın kurbanıdır. Kurbanın anlamı budur.